

За приказките и танците

Ние, българите, обичаме приказките. Обичаме и да разказваме своите приказки. Пазим ги и ги предаваме от поколение на поколение. Аз също ги помня от своята баба и някой ден ще ги разказвам на внуците си ... И всичко това е прекрасно, само че ми се струва, че ние, същите тези българи, не вярваме в приказки. Не знам дали вече не вярваме или още не сме повярвали. Знаем обаче нещо много важно: мога да ви разкажа една истинска приказка.

Тя не започва с „имало едно време“, понеже е съвременна. Започва преди десет години, по идея на Ганка Дюлгерова. И не се случва „през девет планини в десета“. Случва се в Бърно, където през 2002 г. ансамбъл „Пирин“ за пръв път организира семинар по български народни танци, завършващ с концерт и забава. Всяка есен оттогава насам Бърно посреща един особен ден, когато мъничка част от България се пренася в Моравия. Тази година денят беше 3 ноември, а омагьосаният замък – клуб „Рубин“. Вълшебникът беше танцът, а ролята на добрите му помощници изиграха традиционни за българската кухня ястия ... И ноемврийският въздух така се насити с енергията и настроението на музиката и хората от най-различни краища на България, че нямаше никой, който да остане безразличен към тях и да не ги усети. Не случайно българските думи „хóра“ и „хорá“ се различават само по ударението: хорáта са част от хóрата, когато зазвучат гайдите и гъдулките, тарам-

буките и кавалите, краката започват да се движат сами. А на хорото, ръка за ръка с останалите, човек не само става част от общността, от традицията и танца, но и се слива със себе си, превръща се в хармония от движения. Дори да не знае стъпките, води го музиката, водят го и останалите. За ръка.

Денят започна и завърши именно така. На семинара по народни танци, който отключи магията, българи и чехи заедно превръщаха отделните стъпки и движения в красиви хорá, за да ги „играят“ на забавата по-късно вечерта. Ето още нещо, което не е случайно: хорáта се „играят“, а сърцата се „разиграват“. Тялото и духът танцуват заедно, играят като деца. Без предразсъдъци и без страх. Ритъмът ги понася и не ги пуска, позволява им да забравят ... а може би и да си припомнят нещо отдавна забравено.

Билката на припомнянето беше организираният вечерта концерт. Тази година той излизаше от рамките на традицията със своето международно участие. Освен ансамбъл „Пирин“, на сцената видяхме още унгарския танцов състав „Кориш“, групата за балканска музика „Авлия“, певческия състав за руски и украински фолклор „Сударушка“, музикалния състав Балкан Фолк Акустик от гр. Вроцлав, Полша. Заваляха приказни цветове и звуци от различни страни, заразказваха различни истории за близки (и) далечни земи. Залата се изпълни с усмивки, а усмивките винаги говорят на един език.

Такава беше моята приказка: приказка за танца и усмивките, за смисъла на спомените и ръцете, които ни водят. Какво научих от нея? Че такива приказки никога не свършват, защото съществуват винаги и навсякъде. В ритмите на Тракия и Добруджа, на Родопи и Пирин ... В стъпките, които ни пренасят там, където тревата мирише на спомени, слънцето гали душите ни, а гайдите ги лекуват. Където чановите звучат като ода, когато пред залез стадата се връщат от паша. Където вечер се вият огньовете и се пеят песни, които разиграват и най-уморените. И където всички танцуват в кръг, ръка за ръка.

Борислава Спасова